

Rasspecifik avelsstrategi för Hollandse Herdershond

Fastställd av SKK år 2025

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

Innehåll

Inledning	3
Avelsrekommendationer	3
Övergripande avelsmål för rasen	4
Historik.....	4
Population.....	5
Nuläge.....	5
Långsiktiga mål	6
Kortsiktiga mål.....	6
Handlingsplaner.....	7
Mentalitet och bruksegenskaper	7
Nuläge.....	7
Långsiktiga mål	8
Kortsiktiga mål.....	8
Handlingsplaner.....	8
Hälsa.....	9
Nuläge.....	9
Långsiktiga mål	13
Kortsiktiga mål.....	13
Handlingsplaner.....	13
Exteriör.....	13
Nuläge.....	13
Långsiktiga och kortsiktiga mål.....	14
Handlingsplaner.....	14
Handlingsplaner för rasklubben.....	15
Summering och sammanfattning	15
Källförteckning	17

Inledning

På Svenska Kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje hundras skall finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS. Rasklubbarna uppdrogs utforma grunden för en sådan som skulle kunna presenteras 2004. En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras med hänsyn till de förutsättningar och behov som rasen har ifråga om hälsa, funktion, mentalitet, genetisk variation och exteriör. Den ska belysa såväl problem som styrkor och fördelar i ovanstående.

Tanken är att RAS ska vara ett levande dokument som förändras i takt med förutsättningarna och behoven inom rasen. När vi närmar oss de mål vi sätter upp idag, skall således nya mål formuleras. RAS förankrades i rasklubben 2024-05-30.

Avelsrekommendationer

Att båda föräldraren är HD-röntgade u.a. (grad A eller B).

Att båda föräldraren är ED-röntgade u.a.

Att hundarna uppfyller något av nedanstående alternativ:

Är MH-beskriven med värdesiffror 3, 4 eller 5 i momentet kontakt 1a, och värdesiffror 1, 2 eller 3 i skottprov moment 10, samt godkänd i officiell arbetsmerit/funktionsprov/anlagstest.

Är godkänd vid korningens mentaldel och i officiell arbetsmerit/funktionsprov/anlagstest.

Är godkänd i lägre klass i bruks (med godkänd platsliggning med skott)

Är godkänd i IGP I.

Att använda så stor del av avelspopulationen som möjligt i avel för att bibehålla genetisk variation.

Att undvika överanvändning av enskilda avelsdjur och enskilda linjer då överanvändning snabbt kan leda till minskad genetisk variation och en okontrollerbar spridning av defekta anlag i rasen.

Att hundar som har anmärkningar på ryggen i tidig ålder eller har medfödda förändringar i ryggen inte används i avel.

Vid val av avelsindivider bör man titta på hälsostatusen i släktkapet hos båda föräldrarna. Finns det hälsoproblem med okänd arvsgång i kullar och de friska individerna ur kullen användas i avel bör detta ske med försiktighet.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hundägare hänvisas till hemsidan www.rhh.se

Övergripande avelsmål för rasen

Rasklubben för Hollandse Herdershond (RHH) har som övergripande avelsmål att bevara och utveckla en frisk hund med goda arbetsegenskaper som sammanfaller med rasstandarderna.

Historik

Rasen hollandse herdershond utvecklades i början av 1800-talet i Nederländerna, framför allt i Belgien, som då var en del av Nederländerna, och i provinsen Brabant. Hundarna användes ursprungligen till vallning och vakt av boskap. De sägs ha samma förfäder som den tyska schäfern och de belgiska vallhundarna. Avsikten var att avla på förfädernas stabila psyke och proportionerliga konstitution.

Från "ur-rasen" konserverades starkt flockbeteende och integritet, samt ett primitivt beteende som genererar tydliga signaler som underlättar kommunikation. Bevarandet av storlek och proportioner har bidragit till en fysiologiskt frisk ras.

1898 bildades, av några holländska uppfödare, en klubb med ändamål att tillvarata och utveckla rasen; Nederlandse Herdershonden Club.

De olika hårlagen uppkom i samband med att utställningar började anordnas. Från början fanns 6 varianter av rasen, men i början av 1900-talet återstod endast tre; korthår, långhår och strävår. Det fanns en vilja om att skapa en ras som skiljde sig åt från de tyska och de belgiska vallhundarna, vilket ledde till en färg- och storleksrestriktion 1914: Silver- och guldbindle för korthåren; silver- och guldbindle samt auburn (röd-kastanjebrun) för långhåren; silver- och guldbindle, peppar och salt, samt blågrå för strävåren. Vid denna tid var alla vita tecken på rasen oönskade och minimistorleken höjdes med två tum för kort- och strävår, medan höjningen var något mindre för långhåren.

Detta föranledde att det användbara avelsmaterialet drastiskt minskade. 1928 tillät man återigen en viss mängd vita tecken på rasen och 1934 återintroducerades gul, röd och brun hos korthåren och gul, rödbrun och askgrå hos strävåren. Långhåren hade ingen färgförändring.

1960 återgick man till restriktionerna som infördes 1914, men nu försvann auburn hos långhåren.

Under slutet av 1940-talet behövde man bredda genpoolen, vilket föranledde användandet av hundar med okänd bakgrund tillsammans med belgiska malinois till korthåren, och tervueren till långhåren. Hollandse herdershond kom till Sverige 1980 och i dagsläget finns ca 300 hundar i landet, alla hårlag inkluderade.

Den inofficiella rasklubben Hollandse Herdershond Sverige, HHS, blev 1999 officiell rasklubb under SBK med namnet Rasklubben Hollandse Herdershond, som förkortas RHH.

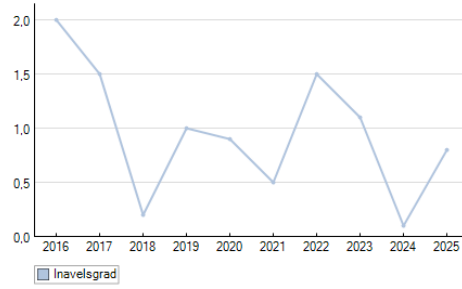
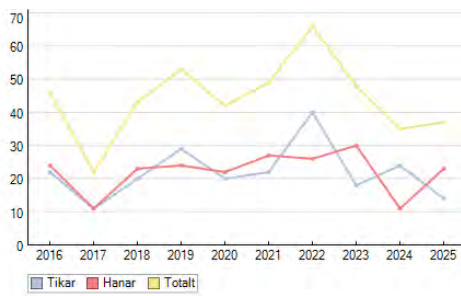

Population

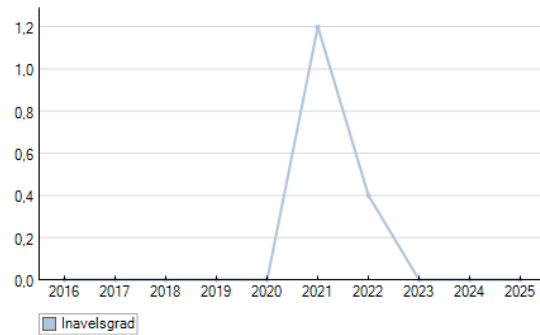
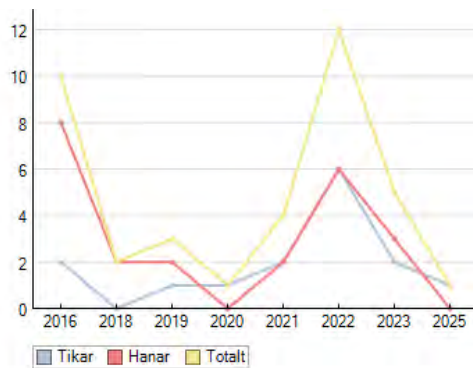
Nuläge

Populationsstorlek, registreringsiffror

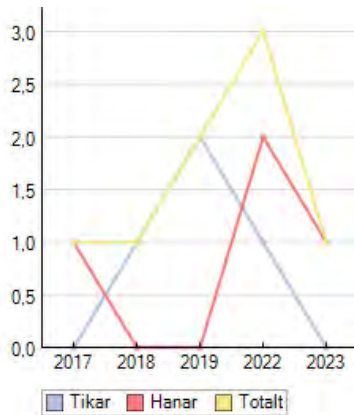
Korthår

Långhår

Strävår, inavelsgrad går ej att beräkna för strävår.

Rasen är numerärt liten med mellan 10-60 registrerade hundar av de tre hårlagen tillsammans under ett år. Det gör att det finns en begränsad mängd avelsmaterial. För att bibehålla så stort urval av genetiskt material som möjligt bör man sträva mot att ha en så låg ökning av inavelsgraden som möjligt och att använda så många olika individer som möjligt i avelspopulationen. Inavel bidrar till ökad dubbling av gener i populationen som i sin tur ökar risken för genetiska defekter och sjukdomar. För att undvika inavelsökning bör man följa SKKs tumregler att inte para närbesläktade individer, undvika att ha en inavelsökning över 2.5% och att använda fler hundar i avel.

Genomsnittlig kullstorlek

I snitt föds 6,7-7,1 valpar per kull för de olika hårlagen vilket är bra och indikerar på en låg inavelsgrad (se tidigare bilder på inavel).

Användning av avelsdjur, ålder första valpkull, avkommor per avelsdjur

Inom rasen sker en sparsam avel med endast ett fåtal kullar per avelsdjur och med stor variation på avelsdjurens ålder.

Import av material från andra länder

Import förekommer kontinuerligt inom alla hårlagen för att vidga avelsbasen.

Långsiktiga mål

Vårt viktigast mål är att bibehålla så stor genetisk variation som möjligt inom rasen. Att verka för att vidga den mycket snäva avelsbasen genom att inte upprepa samma avelskombination. Flera olika hanar bör användas vid avel för att gynna avelsbasen på sikt.

Vid importer av avelsdjur eller parning av hundar i utlandet beakta den svenska stammen så att avelsdjuret tillför nytt genetiskt material till den svenska avelsbasen.

Kortsiktiga mål

Vårt viktigaste mål är att bibehålla rasens fysiska och psykiska hälsa. Att utnyttja så stor del av avelspopulationen som möjligt och att inte överanvända enskilda individer i avel.

Samt att öka respektive bibehålla antalet registreringar för kommande period; för korthår med 35 registrerade individer per år,

för långhår med 5 registrerade individer per år,
för strävhaar med 2 registrerade individer per år.

Handlingsplaner

Rasklubben ska arbeta aktivt för att föra fram rasen som den allroundhund den är genom att representera rasklubben på hundmässor, vårt årliga rasläger, samt synas på vår hemsida och sociala medier.

Att implementera RAS 2025 bland hundägare och uppfödare.

Mentalitet och bruksegenskaper

Nuläge

Idag används holländse herdershund som polishund, väktarhund, brukshund och sällskapshund. Den är förhållandevis okänd utanför sitt hemland, och rasen är globalt sett numerärt liten. Sedan år 2020 kvalificeras holländse herdershund som Working trail breed av FCI vilket medför att rasen nu har rätt att erhålla internationella brukscert och championat.

Rasen har få kända medicinska och fysiska defekter. Strävhaar kan vara bärare av ögonsjukdomen glaukom, som orsakas av felaktig utveckling av ögats kammarvinkel vilket ger en smärtsam tryckhöjning i ögat. Med en enkel undersökning, gonioskopi, kan man påvisa fel i kammarvinkeln. Höftledsdysplasi (HD) och armbågsledsdysplasi (ED) förekommer.

Enligt rasstandarderna ska holländse herdershund ha ett livligt och intelligent temperament. Den är en aktiv och positiv ras, som är följsam, lydig, vaksam, trofast och beskyddande. Dess positiva sätt, uthållighet och vilja att arbeta gör den lättlärd. Rasen används som polis- och tjänstehund och den finns representerad i samtliga bruksgrenar samt många andra hundsporter. Rasen är mycket formbar, vaksam och trogen sin förare och familj.

Det är en hund som är byggd för hårt arbete. Mankhöjd för hanar är 57–62 cm och tikar 55–60 cm. Vikt är ca 22–32 kg. Strävhaariga har raggigt täckhår och mjuk underull. Färgen är blågrå, peppar och salt, guld- eller silverbrindle. Korthaariga har en ganska hård, slät, åtliggande inte för kort päls med underull. Färgen är brun med gula strimmor (guldbundle), eller grå med silverstrimmor (silverbrindle) med tigrering över hela kroppen. Långhaariga har en lång, rak, åtliggande kraftig päls, med mjuk underull. Färgen är densamma som för den korthaariga varianten.

Pälsvården för strävhaar är i princip att hålla pälsen på kinder, panna och öron kort, och att trimma hela hunden (allt som går att få bort) cirka två gånger per år. För kort- och långhaar gäller vanlig pälsvård så som borstning.

Bruksprov, mentaltest, mentalbeskrivningar

Ca 70-75% av de registrerade hundarna går upp på MH (liten variation inom hårlagen).

Antalet hundar som går upp på MT är 7 – 10 stycken per år.

Av dessa hundar som deltar på MT är >90% godkända.

Det är ett stort antal holländare som deltar i bruksprov varje år av de som registreras.

Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandarden

Utvecklingskurvan för rasens mentalitet är positiv, men arbetet bör inriktas på att ytterligare förbättra de mentala egenskaperna. Framförallt för moment 1a, b, c på MH.

Långsiktiga mål

Bibehålla eller förbättra medelvärdet på moment skottfasthet.

Medelvärde på skottfasthet är 1,4 beräknat på 515 korthårsindivider.

Bibehålla eller förbättra medelvärdet på moment 1a (kontakt, hälsning, MH).

Medelvärde på kontakt, hälsning är 3,9 beräknat på 515 korthårsindivider.

Bibehålla eller förbättra medelvärdet på moment 1c (kontakt, hantering, MH).

Medelvärde på kontakt, hantering är 3,2 beräknat på 515 korthårsindivider.

Kortsiktiga mål

Bibehålla och helst öka antalet MH beskrivna hundar till 80% och MT-beskrivna hundar till 20% av alla som registreras i Sverige från och med år 2024.

Handlingsplaner

Rasklubben och uppfödare ska arbeta för att så många hundar som möjligt MH-beskrivs.

Informera om mentala egenskapers arvbarhet och betydelse.

Verka för att fler mentalfunktionärer utbildas.

Rasklubben bör vara observant på eventuella skillnader i mentalitet mellan hårlagen.

MH; korthår

Typ: Födelseår: -

Sammanställning per år	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal födda	37	19	45	43	39	46	57	43	42	26
Känd mental status	34	18	37	36	32	42	45	25	10	-
varav - hanar	15	9	20	17	19	23	17	14	3	-
- tikar	19	9	17	19	13	19	28	11	7	-
Beskrivaren avbryter	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Ägaren avbryter	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oacceptabelt beteende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ägaren avstår skott	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Avsteg från avreaktion	-	-	-	1	-	1	-	3	-	-

MH; långhår

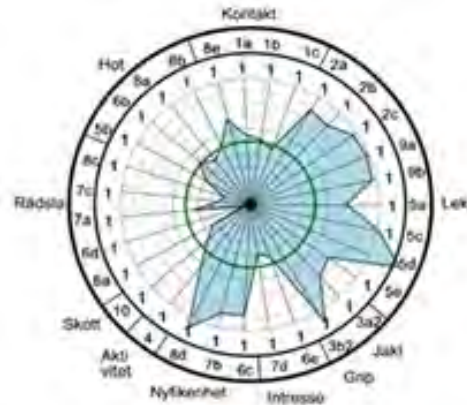
MH; strävår

Typ: Födelseår: -

Sammanställning per år	2016	2021	2022
Antal födda	10	3	9
Känd mental status	7	3	2
varav - hanar	6	1	1
- tikar	1	2	1
Beskrivaren avbryter	-	-	-
Ägaren avbryter	-	-	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-
Oacceptabelt beteende	-	-	-
Ägaren avstår skott	-	-	-
Avsteg från avreaktion	-	-	-

Typ: Födelseår: -

Inga MH finns rapporterade för denna ras för valt tidsintervall

Hälsa

Nuläge

Hollandse Herdershond är överlag en frisk och sund ras, och några specifika rasproblem, begynnande eller manifesta, finns ej observerade. Tilläggs skall att hälsoinformationen är begränsad till uppgifter som registrerats hos SKK. Agria Breedprofile tillhandahålls inte då rasen numerärt är för liten.

Höftledsdysplasi (HD) är, som Rasklubben Hollandse Herdershond ser det, inte i dagsläget ett problem. Det är däremot viktigt att rasklubben arbetar för att bibehålla den låga andelen av dysplasi. Följande ärftliga defekter ska observeras; höftledsdysplasi (HD), armbågsledsdysplasi (ED), osteochondros (OCD), Symmetrisk Lupoid Onychodystrofi (SLO), lumbosacral transitional vertebra (LTV), spondylos och kryptorchidism. Degenerativ Myopati (DM) och Glaukom (GD) som gäller endast strävåren. 100% av strävåren ögonlyses.

Förekomst av Dysplasi

Ca 90% av korthåriga hundar födda i Sverige under 2016-2024 har röntgats för höftledsdysplasi (HD) under tidsperioden . Hundar med anmärkningar på höfter varierar i hårlagen. Se tabeller nedan. Bland korthåren, som har flest registreringar, har ca 10% av hundarna anmärkningar. 9 långhår har röntgats under tidsperioden. 2 av hundarna hade anmärkningar.

Cirka 90% av korthåriga hundar födda 2016-2024 har röntgats för armbågsledsdysplasi (ED) under tidsperioden.

För det vanligaste hårlaget, korthår, ligger antalet med anmärkningar på 8% vilket är en något högre än statistik i tidigare RAS (6%).

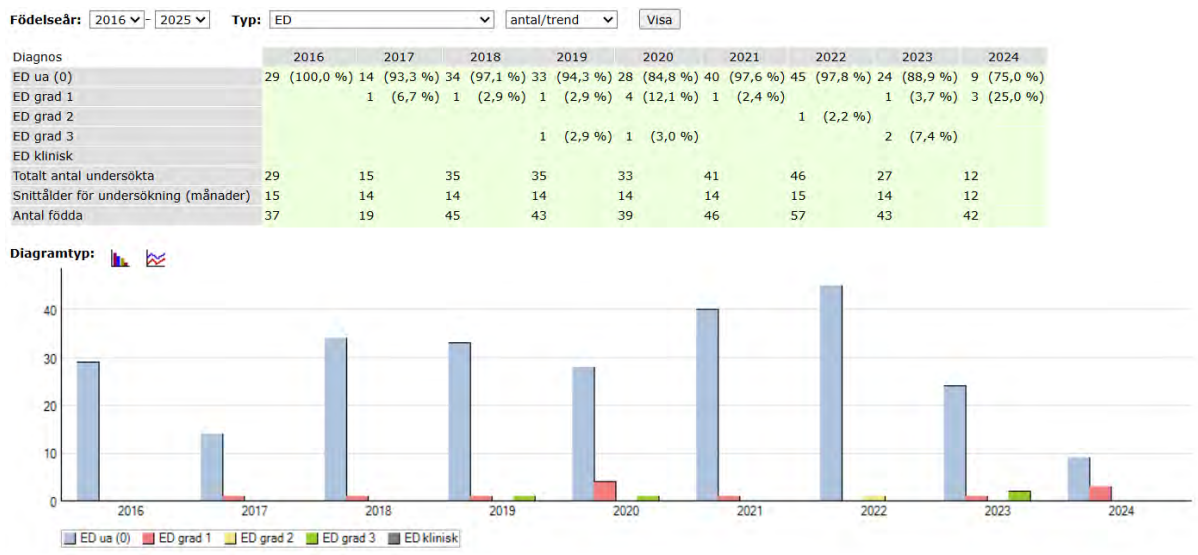
Av 9 hundar av långhårsvariant var samtliga friröntgade.

Tyvär finns endast svenskfödda hundar med i nedanstående statistik.

HD statistik; korthår

ED statistik; korthår

HD/ED statistik; långhår

HD/ED statistik; strävår

Inga svenskfödda hundar finns under denna period i SKK's databas.

Rygghälsa

Spondylos är en inflammatorisk degenerativ sjukdom på hundens ryggrad. Det bildas utväxter, så kallade osteofyter, som kan förekomma på sidorna, på undersidan eller ovasidan av ryggraden. Det börjar ofta i nacke eller början av ryggen för att sedan öka med tiden.

Spondylos hos äldre hundar är inte ovanligt oavsett ras, men studier på bland annat boxer visar att det finns en ärftlig variant som dyker upp i betydligt tidigare ålder. Sjukdomen utvecklas som snabbast från 1år upp till tre års ålder, för att sedan sakta ner i utvecklingen. Spondylos ses vid vanlig röntgen. LTV (lumbosakrala övergångskotor, lumbosacral transitional vertebra) är vanligt förekommande och ses på ett flertal hundraser. LTV ger anlag för utvecklandet av degenerativa förändringar i övergången länd/korsrygg. Tillståndet anses ärftligt och hundar med en LTV löper högre risk att drabbas av problem i lumbosakralområdet än hundar utan övergångskota. I Finland har 16% av de röntgade hundarna inom rasen LTV-anmärkningar på ryggen.

I Finska kennelklubbens rygghälsoprogram har man upptäckt både spondylos och LTV hos vår ras. I Finland har 9% av de röntgade hundarna spondylos-anmärkningar av varierande grad på ryggen och 16% av de röntgade hundarna hade LTV av varierande grad.

Därför har rasklubben i Sverige nu efter önskemål från medlemmar och i samråd med Svenska Brukshundklubbens utskott för avel och hälsa tagit fram en möjlighet till bedömning och resultatregistrering för ryggröntgen som bedöms av veterinär Lennart Sjöström (Diplomate i ortopedi och kirurgi).

Allvarliga ovanliga sjukdomar som dykt upp på enstaka individer

Gällande de sjukdomar av allvarligare art, som listats nedan och diagnostiserats hos enstaka hundar skall följande avelsrestriktioner beaktas.

- Den drabbade individen ska inte gå vidare i avel.
- Föräldrar till den drabbade individen bör inte användas vidare då dessa är säkra anlagsbärare.
- Kullsyskon till den drabbade individen ska endast användas med största försiktighet.

Sjukdomsdiagnosen skall vara fastställd av veterinär. Ifall nya sjukdomar/defekter uppkommer inom rasen ska rasklubben utreda vad som finns dokumenterat gällande ärftlighet och allvarlighetsgrad och därefter fatta beslut om eventuella restriktioner.

Spongy cerebellar degeneration with cerebellar ataxia (SCDA)

SCDA, är en allvarlig neurodegenerativ sjukdom med autosomt recessiv arvsång som identifierats hos fåtalet kullar av belgiska vallhundar, malinois, en av de fyra varianterna av den belgiska vallhundsrasen.

Kliniska symptom visas hos valpar från 4-8 veckors ålder. Symptomen inkluderar bland annat ataxisk gång, anfall och pacing samt cirklande och central blindhet och i enstaka fall död. Det finns inga kända fall av sjukdomen hos holländse herdershund, men den nämns här då det finns ett validerat DNA test (ej i Sverige) för genen som orsakar sjukdomen, då inkorsningar med malinois innan FCI registrering kan förekomma hos hundar inom rasen.

Degenerativ Myelopati (DM)

En neurologisk degenerativ sjukdom som drabbar ryggmärgen och ger upphov till symptom som svårighet att samordna rörelser i bakbenen, svaghet i bakbenen och känselbortfall. Symptomen är tilltagande men inte förknippade med smärta. De flesta hundar som utvecklar sjukdomen är äldre än 8 år. Det är svårt att överblicka antalet drabbade hundar eftersom symptomen förväxlas med ålderskrämpor och eventuella avlivningar i dessa fall oftast inte medför någon obduktion.

I dagsläget finns inget känt fall i Sverige. Samtliga defekter har i nuläget en förhållandevis låg spridning, varför de också är lätta att bekämpa utan att riskera märkbara genetiska förluster på andra områden.

SLO

Symmetrisk lupoid onychodystrofi (SLO) som i vardagslag kallas klokapselavlossning eller kort och gott, kloavlossning tros vara en autoimmun sjukdom. SLO är en relativt ny identifierad sjukdom som orsakar spontan kloavlossning hos i övrigt helt friska hundar. Sjukdomen är ett resultat av att immunförsvaret av misstag angriper kroppsegen vävnad, med inflammation och kloskada som följd. Med det menas att hunden inte bara tappar en klo som vid skada utan att samtliga av hundens klor lossnar. En hund som drabbas av kloavlossning kan förlora näst intill samtliga klor under loppet av några få månader. Det har inom raser där SLO är vanligt förekommande identifierats riskgener för sjukdomen och man hoppas kunna få fram en gentest. I dagsläget har fåtal individer inom rasen drabbats av SLO.

Långsiktiga mål

Att bibehålla rasen frisk och sund.

Att andelen hundar som HD- och ED-röntgas fortsätter vara 80% eller högre.

Fortsätta kartläggningen av rygghälsan inom den svenska populationen.

Fortsätta utvärdera hälsoläget i rasen.

Kortsiktiga mål

Rasklubben har påbörjat en kartläggning av rygghälsan inom den svenska populationen.

Klubben arbetar även med att få ut en hälsoenkät under 2026 och att aktivt informera medlemmar om vikten att rapportera in sjukdomsfall till rasklubben.

Handlingsplaner

Informera om sjukdomar och defekter samt verka för öppenhet och ökat förtroende mellan uppfödare för att minska defekternas spridning i rasen och hålla dem på en fortsatt låg nivå. Att aldrig använda hundar i avel som har kända genetiska defekter eller är genetiskt belastade.

En sammanställning av rasens hälsostatus ska årligen redovisas till klubbens medlemmar.

Att RHH uppmanar uppfödare att rekommendera sina valpköpare att HD- och ED-röntga sina hundar.

RHH uppmanar uppfödare och valpköpare att ryggröntga sina hundar vid 2 års ålder med remissen för bedömning av Lennart Sjöström för att bidra till utvärderingen av rygghälsa i rasen.

I de fall som DNA-tester används så rekommenderar SKK att endast tester validerade för rasen används. Idag finns inga sådana tester för hollandse herdershund. Däremot har SCDA ett gentest validerat för Belgiska vallhundar som även är godkänt för hollandse herdershund.

Utvärdera RAS varje år genom att följa upp statistik och informera uppfödare, hundägare och medlemmar i rasklubben.

Exteriör

Nuläge

Hollandse herdershund skall vara en medelstor (22-32 kg), medeltung och välmusklad hund med kraftfull och harmonisk kroppsbyggnad. Rasen som helhet svarar relativt väl mot standardens exteriöra krav.

Avelsarbetet skall inriktas på att bevara och utveckla en för funktionen passande exteriör. De positiva detaljerna generellt på hollandse herdershund är att huvud, kroppsproportioner, benstomme och päls har bibehållits genom åren.

Det som framför allt kan förbättras exteriört, är öronens storlek och placering, samt tendensen, hos samtliga hårlag, att utveckla ljusare ögon, vilket måste uppmärksammas. Gul färg (bild 1 nedan) är inte tillåten och på senare år har "felfärgade" hundar fötts, både i Sverige och Europa, bland annat med schäfer-teckning med sadel och bristfällig brindle (tigrering). "Officiellt är det inte diskvalificerande enligt standarden, men ingen domare skulle ge ett högt pris på utställning eftersom standarden säger brindle (tigrering)." (bild 2 nedan) Enligt en erfaren exteriördomare i Nederländerna.

Gul färg

Korrekt brindle, tigrering

Långsiktiga och kortsiktiga mål

Att bibehålla den anatomiskt och fysiologiskt mycket sunda ras vi har idag.

Att minska andelen ljusa ögon samt stora och/eller brett placerade öron.

Att öka antalet exteriörbeskrivna hundar inom alla hårlagen. Antalet är i nuläget 10 exteriörbeskrivna individer per år.

Handlingsplaner

Informera om betydelsen av en exteriör anpassad för en aktiv och hållbar bruks- och/eller tjänstehund. Verka för att antalet exteriörbeskrivna hundar ökar till 10-15 individer per år genom information och att rasklubben årligen arrangerar exteriörbeskrivning.

Verka för att exteriörbeskrivare utbildas.

Informera om vilka som är de vanligaste avvikelserna (stora brett placerade öron och ljusa ögon).

Granska populationers utveckling utomlands.

Handlingsplaner för rasklubben

Avelsarbetet bör fokusera på hälsa och funktion. Avelsmålet kan sammanfattas i mental och fysisk sundhet kombinerat med rastypiska egenskaper. Bibehållandet av de exteriöra och mentala egenskaper som ger rasen dess särprägel och arbetsförmåga bör eftersträvas, samtidigt som det är viktigt att se var förbättringar behövs och kan åstadkommas.

Resultat från MH kommer att följas upp. Hälsostatus ska utvärderas. Vi ska arbeta för ökad genetisk variation genom fortsatt samarbete med uppfödare utomlands.

Med anledning av den numerärt lilla rasen som hollandse herdershund är, så är det svårt att ange mål i siffror för ovanstående.

Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål

Vårt viktigaste mål både på kort och lång sikt är att bibehålla vår låga inavelsgrad och verka för att öka den genetiska variationen.

Plan för fortsatt arbete i klubben

Att implementera RAS 2026 bland hundägare och uppfödare.

Summering och sammanfattning

Population

Långsiktiga mål

Vårt viktigaste mål är att bibehålla så stor genetisk variation som möjligt inom rasen. Att verka för att vidga den mycket snäva avelsbasen genom att inte upprepa samma avelskombination. Flera olika hanar bör användas vid avel för gynna avelsbasen på sikt.

Vid importer av avelsdjur eller parning av hundar i utlandet beakta den svenska stammen så att avelsdjuret tillför nytt genetiskt material till den svenska avelsbasen.

Kortsiktiga mål

Vårt viktigaste mål är att bibehålla rasens fysiska och psykiska hälsa. Att utnyttja så stor del av

avelspopulationen som möjligt och att inte överanvända enskilda individer i avel.
Samt att öka respektive bibehålla antalet registreringar för kommande period;
för korthår med 35 registrerade individer per år,
för långhår med 4 registrerade individer per år,
för strävår med 2 registrerade individer per år.

Funktionsegenskaper

Långsiktiga mål

Bibehålla eller förbättra medelvärdet på moment skottfasthet.

Medelvärde på skottfasthet är 1,4 beräknat på 515 korthårsindivider.

Bibehålla eller förbättra medelvärdet på moment 1a (kontakt, hälsning, MH).

Medelvärde på kontakt, hälsning är 3,9 beräknat på 515 korthårsindivider.

Bibehålla eller förbättra medelvärdet på moment 1c (kontakt, hantering, MH).

Medelvärde på kontakt, hantering är 3,2 beräknat på 515 korthårsindivider.

Kortsiktiga mål

Bibehålla och helst öka antalet MH beskrivna hundar till 80% och MT-beskrivna hundar till 20% av alla som registreras i Sverige från och med år 2024.

Hälsa

Långsiktiga mål

Att bibehålla rasen frisk och sund.

Att andelen hundar som HD- och ED-röntgas fortsätter vara 80% eller högre.

Fortsätta kartläggningen av rygghälsan inom den svenska populationen.

Fortsätta utvärdera hälsoläget i rasen.

Kortsiktiga mål

Rasklubben har påbörjat en kartläggning av rygghälsan inom den svenska populationen.

Klubben arbetar även med att få ut en hälsoenkät under 2026 och att aktivt informera

medlemmar om vikten att rapportera in sjukdomsfall till rasklubben.

Exteriör

Långsiktiga och kortsiktiga mål

Att bibehålla den anatomiskt och fysiologiskt mycket sunda ras vi har idag.

Att minska andelen ljusa ögon samt stora och/eller brett placerade öron.

Att öka antalet exteriörbeskrivna hundar inom alla hårlagen. Antalet är i nuläget 10 exteriörbeskrivna individer per år.

Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål

Vårt viktigaste mål både på kort och lång sikt är att bibehålla vår låga inavelsgrad och verka för att öka den genetiska variationen.

Källförteckning

Källor:

SKK Hunddata

SKK Avelsdata

Lathunden SQL med rasdatafiler för hollandse herdershund

Spongy degeneration with cerebellar ataxia in Malinois puppies: a hereditary autosomal recessive disorder?, M Kleiter 1, S Högler, S Kneissl, A Url, M Leschnik, J Vet Intern Med, 2011 (3):490-6. doi: 10.1111/j.1939-1676.2011.0720.x. Epub 2011 Apr 12.

Canine Degenerative Myelopathy, Joan R. Coates, Fred A. Wininger, 2010 Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice VOLUME 40, ISSUE 5, P929-950, DOI:<https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2010.05.001>

Symmetrisk lupoid onychodystrofi (SLO)

<https://www.slu.se/fakulteter/vh/forskning/forskningsprojekt/hund/hundgenetikgruppen-slo/>

Liza C. Gershony et al. Novel Locus Associated with Symmetrical Lupoid Onychodystrophy in the Bearded Collie. 2019. doi:10.3390/genes10090635

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6770358/>

Stephen Waisglass. Claw disease in the dog: Does your patient have symmetrical lupoid onychodystrophy (SLO)?. Can Vet J. 2018 Jul; 59(7): 796–798.

Boxerbladet nr1 2018 -

<https://boxerklubben.org/images/AvelOchHalsa/boxerbladetSpondylos.pdf>

Cecilia Rohdin - <https://www.neurovet.se/kotanomalier>

Damur-Djuric, N., Steffen, F., Hassig, M., et al (2006) Lumbosakral transitional vertebrae in dogs: classification, prevalence, and association with sacroiliac morphology. Vet Radiol

Ultrasound.Jan-Feb;47(1):32-8.

Finska kennelklubben avelsdata 2020 -

<https://jalostus.kennelliitto.fi/frmTerveys.aspx?R=223&A=12>

Flückinger, MA., Damur-Djuric, N., Hassig, M., et al (2006) A lumbosakral transitional vertebra in the dog predisposes to cauda equina syndrome. Vet Radiol
Ultrasound.JanFeb;47(1):39-44.

Langeland M, Lingaas F. Spondylosis deformans in the boxer: Estimates of heritability. J Small Anim study. J Small Anim Pract. 1989;30:457–60.

Levine GJ, Levine JM, Walker MA, Pool RR, Fosgate GT. Evaluation of the association between spondylosis deformans and clinical signs of intervertebral disk disease in dogs: 172 cases (1999-2000). J Am Vet Med Assoc. 2006 Jan 1;228(1):96-100. doi: 10.2460/javma.228.1.96. PMID: 16426177

Morgan, JP., Bahr, A., Franti, CE., et al (1993) Lumbosacral vertebrae as a predisposing cause of cauda equine syndrome in German shepherd dogs: 161 cases (1987-1990).J Am Vet Med Assoc.Jun 1;(11):1877-82.

Morgan, JP. (1999) Transitional lumbosakral vertebral anomaly in the dog: a radiographic study. J Small Anim Pract. Apr;40(4):167-72.

P Carnier 1 , L Gallo, E Sturaro, P Piccinini, G Bittante Prevalence of spondylosis deformans and estimates of genetic parameters for the degree of osteophytes development in Italian Boxer dogs. J Anim Sci. 2004 Jan;82(1):85-92. doi: 10.2527/2004.82185x